

Posudek vedoucího bakalářské práce

Autor: Libor Blažek

Studijní program: Specializace v pedagogice

Studijní obor: Historie se zaměřením na vzdělávání

Ruský jazyk se zaměřením na vzdělávání

Téma: Teorie vzniku Kyjevské Rusi

Vedoucí práce: Mgr. Jaroslav Sommer

Oponent práce: prof. PhDr. Ivo Pospíšil, DrSc.

Libor Blažek se ve své bakalářské práci rozhodl propojit oba své studijní obory a věnovat se historii Kyjevské Rusi. Konkrétně se zaměřil na různé teorie, které se snaží objasnit vznik tohoto státu. V práci se autor zabývá jak těmi nejnámějšími teoriemi, tak zmiňuje též ty méně známé i méně pravděpodobné. Ve své snaze zachytit v bakalářské práci nejzásadnější myšlenky podporující jednotlivé teorie a zhodnotit jejich relevanci byl autor práce důsledný a úspěšný.

Struktura práce odpovídá jejímu zaměření. Text je rozdělen do dvou obsáhlých kapitol: první kapitola – *Vývoj východní Evropy* (str. 13–22) – se člení do čtyř podkapitol, v nichž je pozornost soustředěna na zásadní aspekty ovlivňující vznik Kyjevské Rusi (rozmístění slovanských i dalších kmenů nejen ve východní Evropě, politicko-mocenské, náboženské i další vlivy různých státních útvarů – říší Chazarů, Bulharů a dalších). Autor v této části práce nabízí také vhled do vývoje východní Evropy v předchozích staletích a poskytuje tak možnost vidět tehdejší události a procesy ve velmi širokých souvislostech.

Kapitola *Teorie vzniku Kyjevské Rusi* (str. 23–31) poskytuje možnost detailněji se zaměřit na některé ze sledovaných teorií. V první podkapitole autor analyzuje význam zápisu v kronice biskupa Prudentia, v druhé podkapitole jsou podrobněji charakterizovány jak teorie normanská, tak i ty antinormanské.

V *Závěru* na str. 32–34 autor nastiňuje některé možné přístupy k uvedeným teoriím, formuluje svůj pohled, „vyjadřuje vlastní teze“. Zároveň jsou v této části textu popsány další možnosti, jimiž by se dále mohl ubírat výzkum na toto téma – je konkrétně poukázáno jak na rezervy práce (především na str. 33: „Vzhledem k faktu, že práce je vytvořena převážně

z domácí odborné literatury, lze snadno vyvodit, že bádání s vícero prameny může přinést nové informace. Jak již bylo popsáno výše, je nutné při dalším bádání použít více literatury ze zahraničí z okruhu odborníků na raný středověk ve východní Evropě.“), tak na další možnosti směru v bádání, včetně podnětné paralely s postupy Normanů v Anglii... Zvláště lze ocenit, že stanoviska autora se zakládají na odborném materiálu, vycházejí z prostudovaných zdrojů a jsou vyargumentovaná.

Po formální stránce je bakalářská práce v pořádku, autor uvádí citované zdroje, součástí práce je i adekvátně zvolený doplňující materiál v *Příloze*. Jak již bylo poznamenáno, zcela určitě by bylo vhodné při psaní práce využít i další zdroje, především cizojazyčná literatura je zastoupena pouze skromně, přestože by právě ona mohla přinést nové podněty, doplnit fakta a upřesnit hypotézy v práci uvedené. Je však pochopitelné, že rozsah bakalářské práce neumožnil autorovi detailně se zabírat zvláště některými okrajovějšími názory a tezemi vztahujícími se k tématu.

Po jazykové stránce je práce na dobré úrovni, překlepy a nepřesnosti (str. 10: „patriotistických“, str. 14: „S dalšími kmeny, s nimiž se Slované museli setkávat, práce nastíní v dalších kapitolách.“, str. 32: „...jako opěrn bodu normanistů. alší zkoumanou...“ apod.) jsou výjimečné.

Z textu je patrné, že se autor v několika případech nechal strhnout myšlenkou a vzdálil se tak zaměření podkapitoly, nicméně i díky tomu jsou některé souvislosti názornější a text kapitol provázanější.

Autor se studiu odborné literatury k tématu věnoval systematicky, dlouhodobě, konzultoval s odborníky. Pečlivě a soustředěně přistupoval student i k psaní. Bakalářská práce je díky takto zodpovědnému postoji a nespornému zájmu o zkoumanou problematiku nadprůměrná. Rozhodně ji tak lze považovat za kvalitní výchozí bod pro další rozpracování tématu, k čemuž, doufám, najde autor v budoucnu příležitost.

Otázky k obhajobě:

Na str. 29 je uvedeno: „Chanát se měl rozprostírat na území dnešní leningradské oblasti s většími plochami na východě a jihu. Na východě by mohl dosáhnout Pskova a na jihu Smolenska.“ – Můžete upřesnit vymezení prostoru, na němž se měl zmíněný státní útvar nacházet?

Bylo by vhodné u obhajoby přiblížit myšlenku rozvíjenou až v *Závěru* na str. 33: „...k dalším informacím může vést komparace vývoje několika zemí, v nichž se seveřané dostali k moci.“

V posledním odstavci práce na str. 34 píšete: „Nutno podotknout, že život chazarského kagana byl dosti omezený, mnohdy nemohl opustit svůj vlastní palác a vládu za něj vykonával jeho zástupce, někdy označovaný jako „tudun“. I z těchto důvodů nepokládáme za vhodné přehlížet ostatní méně rozšířené teorie vzniku Kyjevské Rusi.“ – Proč by toto mělo vést k udělení pozornosti méně rozšířeným teoriím?

Ke které z teorií vzniku Kyjevské Rusi se přikláníte a z jakých důvodů? Kterým možnostem poznání tohoto období lze přikládat větší relevanci – literárním památkám, archeologickým nálezům...?

Navrhované hodnocení:

v Hradci Králové, 15. 5. 2021

Mgr. Jaroslav Sommer